

Aleksandar Ristović

Prodajalke ljubezni

I.

Z mano je poljski delavec
v blatni obutvi,
gleda vstran,
šteje denarce.

Fant se ogleduje
v zelenem ogledalu,
iz ogledala v njega gledata
dve poljski miši.

V obraz mi piha
zrnca pšenice,
pod pazduho mi polaga
travno bilko.

Gosenica je na mizi,
orodje za delo na polju v kotu sobe,
brisača in lavor
ob postelji.

Na postelji sedi
moj poljski delavec.
Z eno roko
pestuje drugo roko.

II.

Z mano je železničar
v uniformi železničarja,
s piščalko in uro,
z železničarsko kapo.

Govori o vlakih,
o ekspresnem in pospešenem,
omenja dekle,
ki jo je pustil na vlaku.

Preden leže,
ugasne svetilko.
Zunaj je sneg pomešan
z električnimi iskrami.

Ko spi,
me drži za obe joškici,
nosi volnene nogavice,
iz vsake mu štrli po en prst.

Zjutraj teče
čez železniške tire.
Izgubil je kapo.
Našel je kapo.

III.

Z mano je pesnik,
pripit, debelorit;
sprašuje, kje je stranišče,
smeji se v stranišču.

Z eno luknjico
v enih sencih,
z drugo luknjico
v drugih sencih.

Videti je predpotopen
in skoraj je neviden,
pri tem uporablja
stare trike.

Od nekje poznam
trik z želvo
in tudi druge trike
z želvami na porcelanastem krožniku.

Potem me pofuka
iz malih možganov,
ne poljubi me niti enkrat
in skoraj se me ne dotika.

IV.

Z mano je gobezdalo,
gobezda o čemer koli,
gobezdanje je način, da ne vidi
ničesar okrog sebe.

Ne lavorja z rdečimi
in modrimi vrtnicami,
ne žabice v lavorju
z dvanajstimi drugimi žabicami.

Niti mojega levega ramena,
niti mojega desnega ramena,
niti mojih lic,
narejenih iz strjenega pudra.

Niti tiste stvari,
niti tiste druge stvari.
Medtem ko gobezda, pozabi,
zakaj je sploh prišel.

Položila sem mu
prst pod jezik,

moj prst je ostal
v njegovih ustih.

V.

Z mano je vojak
v ponošenem šinjelu,
v roki drži jabolko,
jabolko polaga na mojo posteljo.

Ima madež
na levem licu,
prilepil je madež
na moje desno lice.

Obrnjen k oknu gleda
zgradbe v novem naselju,
smešno brezo
pred dvanajstnadstropnico.

Ob postelji so
sezuti škornji,
na naslonjalu stola
opasač.

Išče denar
po vseh žepih,
potem ga končno najde,
večkrat ovitega okrog svinčnika.

VI.

Z mano je Jezus,
tanek kot drevesce,
ne premika se, lebdi
nad predmeti v sobi.

Prišel je s polja,
prišel je iz sosednje krčme,

prišel je iz cerkvice
s poljskim straniščem.

Nosi očala
z nevidnimi okvirji,
stekla v njih so
kot dve kaplji vode.

Slekel si je kavbojke,
ne nosi spodnjega perila.
Ob meni leži
v pisanih nogavicah.

In potem mi bere
iz neke knjige.
Dolgočas je Jezus,
dolgonos, to se razume.

VII.

Z mano je profesor,
ki se izdaja za nekoga drugega,
včasih je obrtnik,
včasih cvetličar.

Včasih je tisti, ki je pobegnil
iz okrožnega zapora,
včasih "mali" na kakšni
od trgovskih ladij.

Včasih je knjigovodja,
včasih svečenik iz soseščine,
včasih ulični prodajalec
obskurnih predmetov.

Včasih je čistilec v
svetli sodniški dvorani,
včasih lekarnar
obseden z družino.

Ampak poznam jaz profesorje
po vonju kolonjske
in seveda po spodnjem perilu
z modrimi in roza črtami.

VIII.

Z mano je čarovnik,
nosi ptičjo kletko,
po kletki se kotalijo
kovinske krogle.

Ima čarovniško palico,
ima pobarvane prste,
kot pribor za pisanje
uporablja gosje pero.

Z mene
slači obleko po koščkih.
Čisto narahlo se jih dotika
s tisto paličico.

To, kar dela meni,
dela tudi sebi,
potem sva končno
gola v okrogli postelji.

Ko mu uspe tisto,
kar uspe tudi drugim,
začno kovinske krogle proizvajati zvok,
podoben ptičjemu čivkanju.

IX.

Z mano je mečevalec,
oborožen s tankim mečem,
z mečem kot z želom prebada
namišljenega nasprotnika.

Njegov obraz je skrit
za temnim vizirjem,
vame gleda skozi ozke
špranje v vizirju.

Moje lice zaznamuje
z majhno brazgotino;
govori, kot bi med spanjem govoril
o dialektiki mečevanja.

Potem se ljubi
v popolni opremi,
z jekleno čelado
in v jeklenem oklepu.

Moje telo je hladno
od dotika kovine.
Kar naenkrat začutim potrebo,
da bi spregovorila v heksametrih.

X.

Z mano je debelokurčen
bogataš,
nosi zlat nakit:
prstane in uhane.

Obseden je z duhovi,
ko pri večerji pije vino,
se včasih v temi njegovi zobje
zableščijo kot nakit.

Obseden je tudi
s svojim bogastvom:
z zemljo in konji,
bančnimi transakcijami.

Podarja mi revolver,
popolnoma nabit,

z ročajem, okrašenim
z mojima začetnicama.

Iz ust mu kaplja
večerno vino,
kapljajo zlatniki
na prsi in narasel trebuh.

XI.

Z mano je menih,
z molitvenikom in rožnim vencem,
oblečen je v temno,
tu in tam ima na obleki bel madež.

Medtem ko gleda v tla, iz tal
rastejo stebelca,
naju žgečkajo v nožne prste,
se ovijajo krog najjinih kolen.

Splošno občutenje pobožnosti
traja ves čas;
pod kuto je človek
iz kmečkega mesa in krvi.

Delam tisto, kar zahteva,
za kruh in sol,
za križec iz železa,
za stekleničko vina.

In potem se on obleče v
oblekico iz navadnega platna,
po licu pa mu polzi
božja solza.

XII.

Z mano je kurčast dijak,
kapo nosi postrani,

iz ust ima vonj
po mladi čebuli in vinu.

Pred vrati
si je sezul lakaste čevlje,
priklonil se je pred mano,
poljublja mi prste.

Zunaj
sneg zameta konja
in tudi avtomobili so zameteni
s snežinkami v velikosti dveh dinarjev.

Dijak se je
zavlekel pod tanko odejo,
eno stopalo
mu gleda izpod dolge odeje.

Govori v spanju,
omenja mamu in vrtnice,
leporečen je v spanju,
s kapljico mleka na ustnici.

XIII.

Z mano je okostnjak,
nasmijan kot po navadi,
medtem ko hodi, dela
več različnih zvokov.

Včasih izgubi
kakšno majhno kost,
potem po ves dan iščeva koščico
med posteljnino.

S spretnimi prsti mu nameščam
kost med druge kosti,
utrujajoče delo, a
ga z zadovoljstvom opravljam.

Včasih poskuša
piti iz mojega kozarca,
zares pa ga vinske lužice na tleh
spravljajo v obup.

Če bi imel živce,
bi jih izgubil v postelji,
primoran je poslušati neprekinjeno
ropotanje svojih kosti.

XIV.

Z mano je angel,
vozi srebrno kolo,
njegova krila so bela,
naslonjena na balanco.

Narejen je iz modrine,
iz dežnih kapelj,
iz poljubov mladih ljudi,
iz udarjanja veje ob okno.

Tisto reč mi vtika
v napol odprta usta,
s peno me prekriva
po prsih in obrazu.

Na koncu ga resnično
odneseta dež in veter,
ostane samo peresce
zalepljeno za vrata.

Kolo zdaj poganja
drug mojster:
navihanec iz soseščine,
z "leninko" in očali.

XV.

Z mano je kripel
brez desne in leve noge,
z veliko grdo roko,
pogledom idiota.

Plečat fant
z brado, kot so jih imeli apostoli,
grd kot kateri koli
drug izmed svetnikov.

Pogovarja se edino
sam s sabo,
mrmra samemu
sebi v usta.

Ne zahteva pomilovanja
niti krokodiljih solz,
preprost je kot les,
iz lesa je narejen.

Ob tem se tudi rad
hvali v svoji perverzности,
ljubi se,
stoječ na strašnih berglah.

XVI.

Z mano je konj,
dolgonog, dolgouh,
lastnosti žrebca,
da sploh ne omenjam.

Zbežal je gospodarju,
ko ga je pretepal z bičem;
naveličal se je kobil,
išče točno mene.

Boža me z glavo,
z grivo v pramenih,
zadovoljen je, če ga jaham
gola, obuta samo v škornje.

Ima človeško oko,
ima človeško nestrpnost
in nenavadno razvit
smisel za humor.

Iz roke mi je
modrikaste kocke sladkorja,
v nekem določnem smislu je to človek,
v nekem drugem se obnaša resnično konjsko.

XVII.

Z mano je hudič,
rogove ima skrite pod kapo,
svoj rep
je skrnil v eno od nogavic.

Okrog vratu mu visijo
hudičevi amuleti,
narobe obrnjen križ,
večna luč z izpljuvkom.

Na obraz se mi
lepijo njegovi poljubi,
po telesu mi skačejo
žabe njegovih poljubov.

Resnično je pripravljen
na kakršno koli podlost,
pri tem uporablja
rep in rogove.

Na koncu mu rečem: Odjebi!
in ga zaprem v skrinjo

in s skrinjo vred vržem
z balkona štirinajstnadstropnice.

XVIII.

Z mano je starec,
rumen v obraz.
Iz ust ima vonj
po meti in jasminu.

Govori mi
o hoji skozi gozd,
o temnem drevju
in sladki nadlogi izginotja.

Kovanec za kovancem
polaga pod blazino.
Srebrniki se topijo
kot snežinke, ko se dotaknejo obraza.

Prišel je starec
po mojo kožo,
po moj nos in obrvi,
po moja našminkana usta.

Zaprl se
je v celico postelje.
Včasih zajoka,
včasih se zasmeji.

IXX.

Z mano je govedo,
vstopilo je skozi mala vrata,
za njim so ostala vrata
na široko odprta.

Skozi vrata sem videla
žitno polje in mrak

in žitno cerkvico,
ki se blešči v mraku.

Skozi vrata sem videla
gozd in drugo polje,
oblake nad hišo,
breze okrog nje.

Videla sem ljudi,
ampak malo pomanjšane,
nosili so me skozi polje
v beli skrinji.

Z mano je govedo,
zdaj se učim jezika goveda,
pometam tla za njim,
stepam travo iz postelje.

XX.

Z mano je lutka,
iz kavčuka in žic,
z vzmetjo, seveda na čisto
določnem mestu.

Uporablja oči
kot dva okraska,
trepalnice ji drsijo
po enem in drugem licu.

Lutka je moškega spola,
ima žepno uro
in hlače, zatlačene
v škornje.

Od drgnjenja ima vonj
po zažgani gumi,
nasploh je vnetljiva
na več načinov.

Vrti z očmi
in ne izusti niti črke,
giba se po meri uporabe,
za katero je bila narejena.

XXI.

Z mano je oficir,
lahek je kot deček,
prinesli so ga kmetje
iz bližnjega gozda.

S svinčeno kroglo
je zadet v prsi,
prišel je iz bitke,
za katero nisem nikoli slišala.

V bitki se uporablja
neslišno strelno orožje.
Napadalec je neviden,
tudi branilci so nevidni.

Leži na mizi,
na rjuhi z vrtnicami,
njegovi škornji odsevajo
moj pravkar umiti obraz.

Potem se začne režati
in vstane z mize.
Na smrt me je prestrašil oficir
in tisti, ki so ga prinesli v hišo.

XXII.

Z mano je dekle,
zaljubljeno v dekleta,
kadí močan tobak,
ziba se, ko hodi.

Usluge plačuje
izključno v tuji valuti.
Njeni joškici sta samo
dve kaplji meda.

Uporablja bič
in strašne napitke.
Sanjava druga drugo,
ona postaja jaz in jaz ona.

Ko se zbudim, vidim ob svojem obrazu
smešen otroški obraz
s štrlečimi zobmi,
z ozkimi ličnicami.

Zvečer ji zrastejo
brada in brki,
zjutraj je spet ona sama,
niti boljša niti slabša od sebe.

XXIII.

Z mano je mizar,
ki diši po lesu,
oblanci jelke
mu padajo iz žepov.

Tudi sama sem že
napolnjena z oblanci,
zaradi njih imam nabrekel trebuh,
pljuča mi šelestijo, ko diham.

V prostem času meri
starinsko pohištvo,
s pokrčenim prstom trka
po strohnelih deskah.

Potem poprime
za mizarsko orodje,

nekaj krajša,
nekaj podaljšuje.

Obupnega ljubimca
mi komaj uspe nagnati
na zimsko poledico, na veter,
da ga odnese tja, od koder je prišel.

XXIV.

Z mano je čebelar,
zaprl se je v panj,
brenči iz panja
kot roj čebel.

V panj mu dostavim
hrano in pijačo:
različne cvetove,
kapljice vode.

Panj je v postelji,
ne more čebelar brez panja,
skozi špranje za čebele
lahko vidim njegov obraz.

Strmoglavlja name
z grozo čebelnjaka,
končuje delo, ki ga je začel,
začenja novega.

Od las do prstov na nogah
sem prekrita s čebelami,
brni mi v ušesih,
čebele mi vzletajo in izletajo iz ust.

XXV.

Z mano je Bog
vseh bogov,
nimam drugih bogov
razen njega.

Povsod me poljublja,
ne izbira mnogo,
na čelo, na teme,
v razpletene kite.

V usta, ko govorim,
prav tako pod pazduho,
na mokre joške,
na levo in desno koleno.

V pljuča, v srce,
v tanko črevo,
v obe ledvici,
v prazen in poln želodec.

Spretno uporablja
prastaro orodje.
Bog je resnično v meni,
ali v kateri koli od nas.

Prevedel Uroš Zupan